

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบดุษิตเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 88 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 92 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 133 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 68 คน รวมจำนวน 381 คน ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง สุพรรณบุรี

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง สุพรรณบุรี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 43 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling Technique) (พยอม วงศ์สารศรีและคณะ, ม.ป.ป., หน้า 190)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามี 3 ประเภท ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 30 ชั่วโมง ได้แก่
 - 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการครูไทยในแต่ละสมัย
 - 1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของสถาบันฝึกหัดครูและพัฒนารองวิชาชีพรูในประเทศไทย
 - 1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 บทบาทหน้าที่และภาระงานของครู
 - 1.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ลักษณะครูที่ดี
 - 1.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถภาพความเป็นครู ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
 - 1.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถภาพความเป็นครู ด้านการปฏิบัติงาน

- 1.7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพครู
- 1.8 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 หลักธรรมสำหรับครู
- 1.9 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
- 1.10 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 จริยธรรมในมนุษย์และทฤษฎีจริยธรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ 5 ระดับ 5 คะแนน โดยผู้สอนและนักศึกษาเลือกระดับพฤติกรรมที่ตรงกับนักศึกษามากที่สุด
 - ส่วนที่ 2 เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมปลายเปิด ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดเรียนรู้ตามรูปแบบดุสิต เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้ 1. การนำเข้าสู่บทเรียน 2. การชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ 3. การจัดการเรียนรู้ 3.1 ขั้นที่ 1 การอภิปรายและการทำนาย/พยากรณ์ (Discussion and Divination) 3.2 ขั้นที่ 2 การศึกษาสร้างเสริมความรู้ (Upbringing) 3.3 ขั้นที่ 3 การสังเคราะห์และนำเสนอผลงาน (Synthetic and Presentation) 3.4 ขั้นที่ 4 การปรับปรุงผลงาน (Improvement) 3.5 ขั้นที่ 5 การทดสอบ การประเมินผลการเรียนรู้และการสะท้อนกลับ (Test, Assessment Reflection) 4.ขั้นสรุปและประเมินผล
 - ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

3.3 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบดุสิตเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หลักในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิดรูปแบบดุสิต ประกอบด้วย 1. การอภิปรายและการทำนาย/พยากรณ์ (Discussion and Divination) 2. การศึกษาสร้างเสริมความรู้ (Upbringing) 3. การสังเคราะห์และนำเสนอผลงาน (Synthetic and Presentation) 4. การปรับปรุงผลงาน (Improvement) 5. การทดสอบ การประเมินผลการเรียนรู้และการสะท้อนกลับ (Test, Assessment and Reflection) แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและความฉลาดทางอารมณ์

2) พัฒนาแบบสัมภาษณ์มีประเด็นคำถามการสัมภาษณ์ 5 ข้อ ดังนี้ 1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของนักศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของมหาวิทยาลัย 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้การสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ 4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ให้นักศึกษา 5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบดุสิตเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนา

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์ ที่ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง สุพรรณบุรี จำนวน 3 คน และสัมภาษณ์นักศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 10 คน

3) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบดุสิตเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับ นักศึกษาการศึกษาปฐมวัย จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์

4) พัฒนาแบบสังเกตพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ 5 ระดับ 5 คะแนน โดยผู้สอนและนักศึกษาเลือกระดับพฤติกรรมความสามารถ ที่ตรงกับนักศึกษามากที่สุด

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมปลายเปิด ให้ผู้สอนและนักศึกษาแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

5) พัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบดุสิตเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้ 1. การนำเข้าสู่บทเรียน 2. การชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ 3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 3.1 การอภิปรายและการทำนาย/พยากรณ์ (Discussion and Divination) 3.2 การศึกษาสร้างเสริมความรู้ (Upbringing) 3.3 การสังเคราะห์ และนำเสนอผลงาน (Synthetic and Presentation) 3.4 การปรับปรุงผลงาน (Improvement) 3.5 การทดสอบ การประเมินผลการเรียนรู้และการสะท้อนกลับ (Test, Assessment and Reflection) 4. ชั้นสรุปและประเมินผล

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

6) นำแบบสัมภาษณ์ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถามความคิดเห็น จากข้อ 2-5 ให้ผู้เชี่ยวชาญคณะครุศาสตร์ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แล้วหาค่าความสอดคล้อง (IOC) มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
	$\sum R$	=	ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	=	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ เกณฑ์ IOC อยู่ในระดับเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้อง และคัดเลือกไว้ใช้ ถ้าต่ำกว่า 0.50 ให้พิจารณาเหตุผลเป็นรายข้อ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

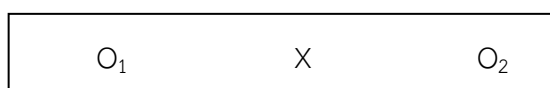
7) ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบคู่สัดเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินการดังนี้

1) กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ ภาครเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง สุพรรณบุรี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 43 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling Technique) (พยอม วงศ์สารศรีและคณะ. ม.ป.ป., หน้า 190) จากจำนวนประชากร 381 คน

2) แบบแผนการวิจัย ใช้แบบแผนการวิจัย คือ แบบทดลองกลุ่มเดียว (One Group Pretest – Posttest Design) โดยการทดสอบก่อนเรียนรู้ และหลังเรียนรู้มีแผนภาพ ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2551, หน้า 144)

ภาพที่ 3.1 แสดงภาพรูปแบบการศึกษา

เมื่อ O_1 แทน การทดสอบก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบคู่สัด

เมื่อ X แทน การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบคู่สัด

เมื่อ O_2 แทน การทดสอบหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบคู่สัด

การดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวมเป็น 30 ชั่วโมง รายละเอียดดังตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบคู่สัด

สัปดาห์ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชื่อแผนการเรียนรู้	เวลา
1	1	พัฒนาการของวิชาชีพครู (การทดสอบก่อนเรียน)	3 ชั่วโมง
2	2	พัฒนาการของวิชาชีพครู	3 ชั่วโมง
3	3	บทบาทหน้าที่และภาระงานของครู	3 ชั่วโมง
4	4	ลักษณะครูที่ดี	3 ชั่วโมง
5	5	การเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถภาพความเป็นครู	3 ชั่วโมง
6	6	การเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถภาพความเป็นครู	3 ชั่วโมง
7	7	จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพครู	3 ชั่วโมง
8	8	การเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถภาพความเป็นครู	3 ชั่วโมง
9	9	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	3 ชั่วโมง
10	10	จริยธรรมในวิชาชีพ (การทดสอบหลังเรียน)	3 ชั่วโมง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบดุสิตเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักศึกษาการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินการ ดังนี้

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบดุสิต เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักศึกษาการศึกษาปฐมวัย โดยการประเมินจากนักศึกษา ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ โดยสังเกตพฤติกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แบบสังเกตลักษณะพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ 5 ด้าน มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ 5 ระดับ 5 คะแนน แต่ละช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีลักษณะพฤติกรรม 9-10 ครั้ง
4 คะแนน	หมายถึง	มีลักษณะพฤติกรรม 7-8 ครั้ง
3 คะแนน	หมายถึง	มีลักษณะพฤติกรรม 5-6 ครั้ง
2 คะแนน	หมายถึง	มีลักษณะพฤติกรรม 3-4 ครั้ง
1 คะแนน	หมายถึง	มีลักษณะพฤติกรรม 1-2 ครั้ง

สำหรับการให้ความหมายของค่าที่วัดได้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมาย โดยได้จากแนวคิดของเบสท์ (Best, 1986, p.195) การให้ความหมายโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรม ด้วยค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแบบดุสิต จากแบบสอบถามความคิดเห็น 1. การนำเข้าสูบทเรียน 2. การชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ 3. การสอน ประกอบด้วย 3.1 การอภิปรายและการทำนาย/พยากรณ์ (Discussion and Divination) 3.2 การศึกษาสร้างเสริมความรู้ (Upbringing) 3.3 การสังเคราะห์และนำเสนอผลงาน (Synthetic and Presentation) 3.4 การปรับปรุงผลงาน (Improvement) 3.5 การทดสอบ การประเมินผลการเรียนรู้และการสะท้อนกลับ (Test, Assessment and Reflection) 4. ขั้นตอนการประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ 5 คะแนน แต่ละช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	5 คะแนน
มาก	หมายถึง	4 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3 คะแนน
น้อย	หมายถึง	2 คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	1 คะแนน

สำหรับการให้ความหมายของค่าที่วัดได้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมาย โดยได้จากแนวคิดของเบสท์ (Best, 1986, p.195) การให้ความหมายโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น ด้วยค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) การทดสอบค่าที (t-test) แบบ One Group Pre-test Post-test Design โดยการทดสอบก่อนเรียนรู้ และหลังเรียนรู้มีแผนภาพดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 249)

ภาพที่ 3.3 แสดงภาพการทดสอบค่าที (t-test)

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
ER	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

ER	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง
T ₁	หมายถึง	การทดสอบก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบดุษิต
X	หมายถึง	การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบดุษิต
T ₂	หมายถึง	การทดสอบหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบดุษิต